

в інформаційній сфері: подальший розвиток інформаційної інфраструктури загальнодержавного рівня; сприяння підзвітності та прозорості процесу прийняття рішень органами влади й підсилення громадського контролю.

На думку автора, послідовна систематизація й аналіз змісту чинної нормативно-правової бази органів державної влади України допоможе визначити особливості сталого розвитку країни, а також програмні цілі, завдання й теоретичні моделі, які знайшли своє відображення у відповідних постановах Верховної Ради України та урядових актах, прийнятих для реалізації на загальнодержавному, регіональних та міжнародному рівнях.

Список використаної літератури: 1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку до 2015 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 р. №1001 [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1001-2006-%EF>. 2. Положення про Національну раду зі сталого розвитку України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2009 р. №997 //Офіційний вісник України. – 2009. - №73. – Ст.1502. 3. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 24.12.1999 р. №1359-XIV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1359-14>. 4. Проект ЄС «Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні». – Режим доступу: www.ssr.org.ua.

Н.В. ШУМЛЯНСЬКА, старший викладач кафедри туристичного бізнесу
Харківської державної академії культури

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

За даними Світової туристської організації, у світі екологічний туризм становить від 12 до 15 % туристів і їх кількість в середньому щорічно зростає на 30 %[2]. Незабаром в цих статистичних даних з'явиться також певна частка українських туристів. Цьому сприяють три глобальні тенденції:

- загальне погіршення екологічної ситуації в нашій країні, що спричинило необхідність прояву особливої уваги до природоохоронних територій;

- поява нових рис у сучасного споживача, таких як екологізація світогляду: усвідомлення крихкості навколишнього середовища і його нерозривної єдності з людським суспільством;

- стрімко зростаючі технологічні, транспортні, інформаційні та правові можливості досягнення будь-яких місць на планеті[1].

Для повноцінного розвитку екологічного туризму потрібні значні і різноманітні ресурси. Ресурсами екологічного туризму є:

- природно-кліматичні чинники: рельєф , водні об'єкти, флора і фауна, унікальні і просто цікаві природні ділянки;

- історико-культурні пам'ятки: матеріальна і духовна культура населення регіону; історичні, археологічні, культурні пам'ятки, що знаходяться в безпосередньому зв'язку з природним середовищем;

- соціальна інфраструктура, що забезпечує підтримку наявного способу життя людей і розвиток місцевого співтовариства - освітня, медична, транспортна, житлово-комунальна, рекреаційна, господарська.

В даний час значна кількість туристів віддають перевагу саме екологічному туризму, про що свідчить зростаюча популярність піших екскурсійних маршрутів і збільшення відвідуваності привабливих у природному та культурному відношенні місць. Найважливіша основа екологічного туризму - якість навколишнього середовища. Розуміючи це, багато держав вкладають значні інвестиції в галузь, щоб поліпшити умови для туристів в національних парках, заповідниках, на інших природних та історичних територіях, а також підвищити рівень соціально-економічного розвитку країни в цілому.

Уряд України усвідомлює важливість розвитку екологічного туризму як одного із напрямів покращення екологічної ситуації у країні та можливості активізації в'їзного та внутрішнього туризму.

Основними проблемами, що стоять на шляху широкого розповсюдження екологічного туризму в Україні, є відсутність дійового господарського механізму розвитку даного виду діяльності, що проявляється в наступному:

- відсутність правового забезпечення розвитку екологічного туризму;
- відсутність механізму раціонального та екологічно збалансованого використання природного та історико-культурного потенціалу для потреб туризму;
- невизначеність щодо схем кредитування, оподаткування, тарифів на житло та послуги;
- відсутність виваженої маркетингової політики в сфері екологічного туризму;
- невисокий рівень кадрового забезпечення щодо діяльності з екологічного туризму.

Потрібний комплекс соціально-економічних заходів, які вирішать першочергові проблеми туристичної галузі та направлені на пожвавлення розвитку екологічного туризму в Україні.

Список літератури: 1. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Навчальний посібник. / О.Ю. Дмитрук - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с. 2. Мотузенко О.О. Екологічний туризм в контексті сталого розвитку території // Туризм на порозі ХХІ сторіччя: освіта, культура, екологія. - К.: «КІТЕП», 2002. - С. 189-191.